Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20031

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i (DPÖ), orijinal bir ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas? çal??mas?d?r. Temel amac?, Tip 2 Diyabet tan?s? alm?? bireylerin hastal?k yönetimine yönelik tutumlar?n? ve bu süreçte kar??la?t?klar? spesifik problem alanlar?n? psikometrik olarak de?erlendirmektir. Bu adaptasyon çal??mas?, özellikle hastalar?n ya?am kalitesini ve hastal?kla ba?a ç?kma stratejilerini etkileyen zorluklar? belirlemeye odaklanm??t?r. Ölçe?in psikometrik özellikleri, Türk örnekleminde güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Diyabet, Tip 2 Diyabet, Problem Alanlar?, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Hastal?k Yönetimi, Kronik Hastal?k

Yazarlar

Ay?e Elkoca

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Tip 2 Diyabet tan?s? olan hastalar?n hastal??a kar?? geli?tirdikleri tutumlar ile günlük ya?amlar?nda ve tedavi süreçlerinde kar??la?t?klar? problem alanlar? aras?ndaki ili?kiyi sistematik olarak incelemektir. Bu çal??ma, diyabet yönetiminde psikososyal engelleri tespit ederek, klinik müdahalelerin hedeflenen alanlara yönlendirilmesine zemin haz?rlamaktad?r.

Yap?

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i, kronik bir hastal?k olan Diyabet ile ya?amay? gerektiren psikososyal ve davran??sal zorluklar yap?s?n? ölçmektedir. Ölçek, hastalar?n ilaç kullan?m?, beslenme düzeni, fiziksel aktivite, duygusal durum ve sosyal destek gibi diyabet yönetiminin çe?itli yönlerinde alg?lad?klar? sorunlar?n derecesini belirlemeyi hedefler. Bu yap?, hastan?n hastal???yla ne kadar etkili bir ?ekilde ba?a ç?kabildi?ini gösteren kapsaml? bir gösterge sunar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n yap? Geçerlik analizleri, örneklem verilerinin faktör analizine uygunlu?unu de?erlendiren testlerle desteklenmi?tir. Örneklerin yeterlili?ini ölçen **Kaiser Mayer Olkin (KMO)** testi sonucu 0.797 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, verilerin faktör analizi için kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Örneklerin s?nama büyüklü?ünü de?erlendiren **Barlett's Test of Spehericity Analizi** sonucu ise

ARABPSYCHOLOGY.COM

1064.160 olarak saptanm??t?r. Her iki test sonucunda da p de?eri 0.001 önem düzeyinden küçük (p < 0.001) bulunmu?tur, bu da verilerin faktörle?tirme için istatistiksel olarak anlaml? oldu?unu ve ölçe?in yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k Güvenirlik düzeyini belirlemek amac?yla **Cronbach Alpha** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in genel Cronbach Alpha güvenirlik katsay?s? 0.88 olarak tespit edilmi?tir. Bu katsay?, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda oldukça yüksek kabul edilen bir de?er olup, ölçek maddelerinin tutarl? ve güvenilir bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek üzere yap?lan analizlerde, verilerin temel bile?enler analizine uygunlu?u incelenmi?tir. Örneklem yeterlili?i için **Kaiser Mayer Olkin (KMO)** de?eri 0.797 olarak belirlenmi?tir. Bu de?erin 0.60'?n üzerinde olmas?, verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu i?aret etmektedir. Ayr?ca, korelasyon matrisinin birim matris olup olmad???n? test eden Bartlett's testi de istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur (p < 0.001). Bu bulgular, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örnekleminde de geçerli bir faktör yap?s?na sahip oldu?unu desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert tipi (Orijinal ölçe?in yap?s?na göre tahmini.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas?)

Popülasyon Grubu: Klinik Hastalar

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Özellikle Tip 2 Diyabet hastalar?)

Popülasyon Detaylar?: Tip 2 Diyabet tan?s? alm?? hastalar üzerinde kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Yüksek lisans tezi kapsam?nda psikometrik analizler (Geçerlik ve Güvenirlik) yap?larak uyarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Diyabet, Tip 2 Diyabet, Öz-Yönetim, Hastal?k Tutumu, Psikososyal Problemler, ?ç Tutarl?l?k,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Cronbach Alpha

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

?leti?im E-posta Adresi: ayse.elkoca@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Atatürk Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (Tezin yap?ld??? kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2010 (Uyarlama çal??mas?n?n tamamland??? y?l)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ay?e Elkoca ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ek Bilgi: Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

diyabette-problem-alanlari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Elkoca, A. (2010). *Tip 2 diyabetli hastalar?n hastal??a kar?? tutumlar? ve problem alanlar? aras?ndaki ili?kinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstisüsü, Erzurum.
Tez kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Diyabette Problem Alanlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? orijinal kaynakta (yüksek lisans tezi özeti) ölçek maddeleri aç?kça belirtilmemi?tir. Maddelere eri?im için ilgili tez çal??mas?n?n tamam?n?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM